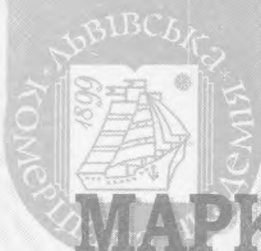

УКООСПІЛКА
ЛЬВІВСЬКА КОМЕРЦІЙНА АКАДЕМІЯ

МАРКЕТИНГ ПОСЛУГ

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ НА ПЕОМ
для студентів спеціальностей 8. 050108 "Маркетинг"
та 7. 050201 "Менеджмент організацій"

**Тема: ОЦІНКА МАРКЕТИНГОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ОКРЕМИХ
РЕГІОНАХ УКРАЇНИ**

ЛЬВІВ

Видавництво Львівської комерційної академії
2003

УКООПСІЛКА
ЛЬВІВСЬКА КОМЕРЦІЙНА АКАДЕМІЯ

МАРКЕТИНГ ПОСЛУГ

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ НА ПЕОМ

для студентів спеціальностей 8. 050108 “Маркетинг”
та 7. 050201 “Менеджмент організацій”

*Тема: ОЦІНКА МАРКЕТИНГОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВ
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ОКРЕМИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ*

ЛЬВІВ

Видавництво Львівської комерційної академії

2003

Уклала: к.е.н., доц. Іванова Л.О.

Рецензенти: к.е.н., доц. Прохоренко К.М.,
ас. Балук Н.Р.

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дайновський Ю.А.

*Рекомендовано до друку кафедрою маркетингу
Протокол №4 від 25.11.2003р.*

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Для того, щоб заходи маркетингу щодо готельного бізнесу були більш ефективними, доцільно розглядати можливості готельної діяльності у розрізі окремих регіонів, адміністративних та економіко-географічних районів. Адже цим самим можна врахувати різний рівень розвитку готельного господарства, специфіку попиту на готельні послуги і зробити більш ефективною маркетингову політику стосовно окремих регіонів.

Вихідна інформація щодо техніко-економічних показників готельного господарства в АР Крим та областях України базується на статичній формі №1-готель і представлена у табл. 1.

Внаслідок впливу численних факторів на ринку готельних послуг склалася ситуація, за якої співвідношення попиту і пропозиції в різних областях України є різним. На відміну від товарів і багатьох інших послуг, пропозицію готельних послуг неможливо оперативно перенести з однієї області в іншу. Сформована різниця між кон'юнктурою ринку готельних послуг в різних областях і районах є досить сталою, тому вона повинна бути об'єктом маркетингових досліджень, основна мета яких – раціонально розподілити в розрізі областей та економічних районів маркетингові зусилля для подальшого розвитку готельної справи.

Дане практичне заняття носить комплексний характер і передбачає здійснення регіонального аналізу готельного господарства України у розрізі областей та економічних районів з урахуванням відмінностей ринку готельних послуг у міських поселеннях та у сільській місцевості.

В Україні виділяють такі економічні райони:

1. Донецький (Донецька і Луганська області).
2. Придніпровський (Дніпропетровська і Запорізька області).
3. Північно-Східний (Полтавська, Сумська і Харківська області).
4. Центрально-Поліський (Житомирська, Київська і Чернігівська області).
5. Причорноморський (АР Крим, Миколаївська, Одеська і Херсонська області).

6. Карпатський (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська і Чернівецька області).
7. Подільський (Вінницька, Тернопільська і Хмельницька області).
8. Центрально-Український (Кіровоградська і Черкаська області).
9. Західнополіський (Волинська і Рівненська області).

Для виконання кожного з передбачених завдань до даної теми практичного заняття всі наведені у таблиці 1 показники готелів окремих областей України необхідно згрупувати по цих економічних районах. Оскільки м. Київ за станом розвитку готельного господарства (наприклад, за показником кількості готельних місць) суттєво випереджає будь-яку область України, воно може розглядатися на рівні окремого економічного району. Відповідно до показників Центрально-Поліського району не додаються показники м. Києва.

Виконання кожного з завдань передбачає представлення результатів розрахунків у самостійно побудованих таблицях за допомогою програми Excel. Кожна таблиця повинна супроводжуватись стислим аналізом наведених і розрахованих показників. Результати розрахунків і аналізу необхідно проілюструвати (секторні, стовпчикові діаграми, гістограми тощо) за допомогою програми Excel.

Таблиця 1

Техніко-економічні показники готельного господарства в АР Крим та областях України

№ з/п	АР, область	Кількість готелів, одиниць			Місткість готелів, місць			Кількість номерів, одиниць		
		всього	в тому числі		всього	в тому числі		всього	в тому числі	
			у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Україна	1 308	1 074	234	102 906	93 768	9 138	51012	47942	3070
2	АР Крим	98	81	17	12608	11394	1 214	6179	5657	522
3	Вінницька	32	30	2	2 464	2 399	65	1166	1135	31
4	Волинська	32	28	4	2 378	2 296	82	1137	1115	22
5	Дніпропетровська	84	74	10	6 025	5 695	330	2941	2837	104
6	Донецька	73	73	-	5 910	5 910	-	3240	3240	-
7	Житомирська	37	28	9	2 312	2 020	292	1155	1064	91
8	Закарпатська	39	37	2	2 839	2 783	56	1395	1380	15
9	Запорізька	59	55	4	3 554	3 445	109	1823	1779	44
10	Івано-Франківська	34	33	1	2 305	2 238	67	1188	1160	28
11	Київська	46	34	12	2 693	2 360	333	1369	1254	115
12	Кіровоградська	21	21	-	970	970	-	520	520	-
13	Луганська	43	43	-	3 297	3 297	-	1851	1851	-
14	Львівська	55	51	4	4 893	4 722	171	2526	2442	84
15	Миколаївська	44	27	17	2 490	2 135	355	1143	1056	87
16	Одеська	96	54	42	8 161	6 532	1 629	3674	3113	561
17	Полтавська	65	54	11	3 421	3 166	255	1647	1566	81
18	Рівненська	23	21	2	1 833	1 723	110	1018	999	19
19	Сумська	46	34	12	2 372	1 637	735	898	755	143
20	Тернопільська	27	25	2	2 478	2 028	450	1187	996	191
21	Харківська	76	48	28	4 859	3 996	863	2328	2127	201
22	Херсонська	47	22	25	2 817	1 805	1 012	1247	911	336
23	Хмельницька	30	25	5	1 578	1 363	215	763	655	108
24	Черкаська	36	30	6	2 491	2 172	319	1215	1095	120
25	Чернівецька	18	17	1	1 793	1 748	45	943	915	28
26	Чернігівська	52	34	18	1 887	1 456	431	822	683	139
27	м. Київ	95	95	-	14 478	14 478	-	7637	7637	-

№ п/п	АР. область	Кількість готелів за формами власності, одиниць											
		всього				у міських поселеннях				у сільській місцевості			
		державна	комунальна	колективна	приватна	державна	комунальна	колективна	приватна	державна	комунальна	колективна	приватна
		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	Україна	215	323	753	37	186	318	511	37	29	5	242	-
2	АР Крим	22	18	54	1	16	17	30	1	6	1	24	-
3	Вінницька	4	11	14	-	3	11	13	-	1	-	1	-
4	Волинська	2	11	13	-	2	11	10	-	-	-	3	-
5	Дніпропетровська	27	17	41	2	23	17	34	2	4	-	7	-
6	Донецька	13	9	39	4	13	9	39	4	-	-	-	-
7	Житомирська	3	18	17	-	3	17	10	-	-	1	7	-
8	Закарпатська	2	8	23	2	2	8	22	2	-	-	1	-
9	Запорізька	12	14	34	1	11	14	17	1	1	-	17	-
10	Івано-Франківська	3	13	18	-	3	13	18	-	-	-	-	-
11	Київська	12	9	24	-	8	9	15	-	4	-	9	-
12	Кіровоградська	5	8	18	3	5	8	15	3	-	-	3	-
13	Луганська	11	14	16	2	11	14	16	2	-	-	-	-
14	Львівська	8	12	32	5	8	12	29	5	-	-	3	-
15	Миколаївська	3	6	37	2	2	6	21	2	1	-	16	-
16	Одеська	10	18	73	4	6	17	27	4	4	1	46	-
17	Полтавська	6	24	42	1	6	24	30	1	-	-	12	-
18	Рівненська	2	11	10	-	2	11	8	-	-	-	2	-
19	Сумська	6	12	32	-	6	11	22	-	-	1	10	-
20	Тернопільська	2	11	12	2	1	11	11	2	1	-	1	-
21	Харківська	10	18	44	1	9	18	23	1	1	-	21	-
22	Херсонська	2	12	36	1	1	11	10	1	1	1	26	-
23	Хмельницька	5	10	23	2	4	10	12	2	1	-	11	-
24	Черкаська	3	17	15	-	1	17	11	-	2	-	4	-
25	Чернівецька	3	6	11	1	2	6	10	1	1	-	1	-
26	Чернігівська	2	14	35	-	1	14	18	-	1	-	17	-
27	м. Київ	37	2	40	3	37	2	40	3	-	-	-	-

№ з/п	АР, область	Кількість готелів за типами, одиниць								
		Всього			У міських поселеннях			У сільській місцевості		
		готель, готельно- офісний центр	мотель, кемпінг, молодіжна турбаза	інший тип	готель, готельно- офісний центр	мотель, кемпінг, молодіжна турбаза	інший тип	готель, готельно- офісний центр	мотель, кемпінг, молодіжна турбаза	інший тип
		24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Україна	922	35	371	837	28	187	85	7	184
2	АР Крим	68	1	26	56	1	7	12	-	19
3	Вінницька	28	-	1	27	-	-	1	-	1
4	Волинська	12	-	14	12	-	11	-	-	3
5	Дніпропетровська	65	1	21	59	1	16	6	-	5
6	Донецька	51	1	13	51	1	13	-	-	-
7	Житомирська	28	-	10	26	-	4	2	-	6
8	Закарпатська	31	2	2	31	1	2	-	1	-
9	Запорізька	40	1	20	33	1	9	7	-	11
10	Івано-Франківська	30	3	1	30	3	1	-	-	-
11	Київська	30	-	15	26	-	6	4	-	9
12	Кіровоградська	19	1	14	19	1	11	-	-	3
13	Луганська	33	1	9	33	1	9	-	-	-
14	Львівська	46	8	3	45	6	3	1	2	-
15	Миколаївська	29	-	19	26	-	5	3	-	14
16	Одеська	42	8	55	40	6	8	2	2	47
17	Полтавська	46	2	25	38	1	22	8	1	3
18	Рівненська	20	-	3	20	-	1	-	-	2
19	Сумська	33	-	17	32	-	7	1	-	10
20	Тернопільська	25	2	-	24	1	-	1	1	-
21	Харківська	45	2	26	39	2	10	6	-	16
22	Херсонська	27	1	23	19	1	3	8	-	20
23	Хмельницька	31	-	9	25	-	3	6	-	6
24	Черкаська	29	-	6	27	-	2	2	-	4
25	Чернівецька	20	-	1	18	-	1	2	-	-
26	Чернігівська	41	-	10	28	-	5	13	-	5
27	м. Київ	53	1	28	53	1	28	-	-	-

№ з/п	АР, область	Розподіл номерів за видами, одиниць						Житлова площа номерів, тис. м ²		
		Всього		у міських поселеннях		у сільській місцевості		всього	в тому числі	
		локс	напівлокс	локс	напівлокс	локс	напівлокс		у міських поселеннях	у сільській місцевості
		33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	Україна	2888	2380	2805	2310	83	70	1 002	940	62
2	АР Крим	306	230	305	227	1	3	110	104	6
3	Вінницька	73	20	66	17	7	3	24	24	0
4	Волинська	67	39	67	35	-	4	25	25	1
5	Дніпропетровська	272	226	268	226	4	-	59	56	3
6	Донецька	245	157	245	157	-	-	62	62	-
7	Житомирська	29	47	24	47	5	-	17	16	1
8	Закарпатська	79	71	79	71	-	-	28	28	0
9	Запорізька	83	124	79	124	4	-	29	27	2
10	Івано-Франківська	78	62	76	53	2	9	20	20	-
11	Київська	56	81	56	75	-	6	22	20	2
12	Кіровоградська	21	36	21	36	-	-	16	15	1
13	Луганська	88	76	88	76	-	-	39	38	1
14	Львівська	128	149	113	140	15	9	47	43	4
15	Миколаївська	83	34	83	34	-	-	21	19	2
16	Одеська	203	106	193	87	10	19	55	45	10
17	Полтавська	89	93	87	93	2	-	33	29	4
18	Рівненська	47	50	47	50	-	-	17	16	1
19	Сумська	80	18	75	18	5	-	23	19	4
20	Тернопільська	44	11	38	8	6	3	24	24	-
21	Харківська	145	122	143	122	2	-	56	51	5
22	Херсонська	76	30	74	30	2	-	26	20	6
23	Хмельницька	49	43	46	43	3	-	26	20	5
24	Черкаська	68	70	61	63	7	7	21	19	2
25	Чернівецька	27	6	23	4	4	2	15	15	0
26	Чернігівська	64	20	60	15	4	5	27	25	2
27	м. Київ	388	459	388	459	-	-	160	160	-

№ з/п	АР, область	Обслуговано приїжджів у готелях, осіб						Загальний час перебування приїжджів в готелях, людино-днів					
		всього	в тому числі іноземних громадян	у міських поселеннях		у сільській місцевості		всього	в тому числі іноземних громадян	у міських поселеннях		у сільській місцевості	
				всього	в тому числі іноземних громадян	всього	в тому числі іноземних громадян			всього	в тому числі іноземних громадян	всього	в тому числі іноземних громадян
42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53		
1	Україна	3287396	358446	3230903	350059	56493	8387	8933848	947550	8691899	926645	241949	20905
2	АР Крим	252090	39897	245545	38629	6545	1268	1529473	199711	1469467	187031	60006	12680
3	Вінницька	67517	4216	67385	4216	132	-	153849	8331	153700	8331	149	-
4	Волинська	92584	4002	92498	3988	86	14	184279	7697	180168	7603	4111	94
5	Дніпропетровська	194927	19118	194852	19118	75	-	462642	39006	462460	39006	182	-
6	Донецька	154935	14258	154935	14258	-	-	463898	39013	463898	39013	-	-
7	Житомирська	59761	2763	56077	2622	3684	141	95397	4171	88705	4014	6692	157
8	Закарпатська	84248	9222	83928	9177	320	45	195304	22990	194904	22900	400	90
9	Запорізька	148854	9958	148707	9958	147	-	416664	26175	411435	26175	5229	-
10	Івано-Франківська	58182	4624	58077	4624	105	-	144578	12960	144220	12960	358	-
11	Київська	97507	15053	87669	14752	9838	301	193764	27691	176456	27390	17308	301
12	Кіровоградська	31566	1809	31566	1809	-	-	63215	3971	63215	3971	-	-
13	Луганська	47652	1818	47652	1818	-	-	105778	4552	105778	4552	-	-
14	Львівська	164286	32628	155632	26862	8654	5766	344240	66022	332831	59815	11409	6207
15	Миколаївська	40135	2439	40131	2439	4	-	81758	8522	81718	8522	40	-
16	Одеська	243127	19022	239091	18939	4036	83	603923	55604	581400	55438	22523	166
17	Полтавська	125303	5057	121005	4874	4298	183	304516	11747	296398	11564	8118	183
18	Рівненська	66401	4168	66366	4168	35	-	127835	6695	125895	6695	1940	-
19	Сумська	59539	3424	59260	3424	279	-	135421	8737	128890	8737	6531	-
20	Тернопільська	51628	3682	49362	3682	2266	-	118974	5469	101156	5469	17818	-
21	Харківська	143236	10672	142965	10664	271	8	320256	22850	310739	22842	9517	8
22	Херсонська	63975	1642	61983	1642	1992	-	200179	3771	172141	3771	28038	-
23	Хмельницька	46818	3469	37942	3115	8876	354	104648	6385	87306	5763	17342	622
24	Черкаська	73738	3657	69218	3436	4520	221	184806	10103	177091	9727	7715	376
25	Чернівецька	52938	5783	52938	5783	-	-	134407	12692	134407	12692	-	-
26	Чернігівська	56217	6763	55887	6760	330	3	127301	13054	110778	13033	16523	21
27	м. Київ	810232	129302	810232	129302	-	-	2153266	319652	2136743	319631	-	-

№ з/п	АР, область	Доходи від експлуатації готелів, тис. грн.			Витрати від експлуатації готелів, тис. грн.			Чисельність працюючих, осіб	Чисельність населення, тис. осіб
		всього	в тому числі		всього	в тому числі			
			у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості		
		54	55	56	57	58	59	60	61
1	Україна	383 919	377 010	6 909	470 831	463 862	6 969	28111	48672,8
2	АР Крим	41621	39678	1 942	97041	95344	1 698	2799	2420,4
3	Вінницька	3 720	3 719	1	4 667	4 654	13	681	1780,9
4	Волинська	4 520	4 420	100	6 493	6 398	95	518	1062,7
5	Дніпропетровська	18 209	18 207	1	18 474	18 428	46	1509	3585,1
6	Донецька	12 900	12 900	-	15 048	15 048	-	1699	4872,3
7	Житомирська	3 983	1 363	2 619	2 316	2 189	127	397	1398,5
8	Закарпатська	4 746	4 739	8	8 930	8 892	38	697	1259,5
9	Запорізька	8 939	8 928	11	9 237	9 177	59	772	1936,8
10	Івано-Франківська	3 563	3 559	4	12 883	12 882	2	727	1415,4
11	Київська	6 111	5 825	287	6 603	6 328	275	812	1836,5
12	Кіровоградська	1 826	1 826	0	2 292	2 292	-	561	1137,8
13	Луганська	2 659	2 659	-	4 551	4 550	-	896	2569,7
14	Львівська	21 152	20 567	585	21 563	19 608	1 956	1894	2638,7
15	Миколаївська	4 802	4 801	1	4 910	4 890	20	462	1272,1
16	Одеська	26 778	26 575	203	21 532	21 176	356	1617	2478,7
17	Полтавська	7 292	7 239	53	7 258	7 082	175	804	1641,8
18	Рівненська	3 187	3 185	1	3 909	3 906	3	589	1176,4
19	Сумська	2 985	2 982	3	6 261	6 216	46	560	1308,7
20	Тернопільська	2 257	1 967	290	2 967	2 667	300	389	1145,9
21	Харківська	11 367	11 350	17	14 114	14 006	108	1730	2923,6
22	Херсонська	3 585	3 568	18	4 681	4 449	231	821	1182,0
23	Хмельницька	1 530	1 078	453	3 279	2 347	932	592	1437,9
24	Черкаська	3 410	3 108	302	4 125	3 725	400	482	1410,3
25	Чернівецька	3 012	3 012	0	2 689	2 689	-	434	925,3
26	Чернігівська	1 957	1 947	10	2 743	2 654	89	453	1246,5
27	м. Київ	177 808	177 808	-	182 265	182 265	-	5216	2609,3

ЗАВДАННЯ 1

Визначити і охарактеризувати відмінності ринку готельних послуг України у міських поселеннях та у сільській місцевості. Для цього:

1.1. Розрахувати питому вагу кількості готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Здійснити порівняльний аналіз.

1.2. Розрахувати частку готелів за формами власності (державна, комунальна, колективна, приватна):

- а) всього в Україні, в АР Крим, у кожній області, у кожному економічному районі;
- б) у міських поселеннях: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району;
- в) у сільській місцевості: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району.

Здійснити порівняльний аналіз.

1.3. Розрахувати частку підприємств готельного господарства за типами (готель, готельно-офісний центр; мотель, кемпінг, молодіжна турбаза; інший тип):

- а) всього в Україні, в АР Крим, у кожній області, у кожному економічному районі;
- б) у міських поселеннях: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району;
- в) у сільській місцевості: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району.

Здійснити порівняльний аналіз.

1.4. Розрахувати питому вагу місткості готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Здійснити порівняльний аналіз.

1.5. Розрахувати питому вагу кількості номерів у готельно-му господарстві у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.6. Розрахувати частку номерів у готельному господарстві за видами (люкс, напівлюкс) у загальній кількості номерів:

- а) всього в Україні, в АР Крим, у кожній області, у кожному економічному районі;
- б) у міських поселеннях: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району;
- в) у сільській місцевості: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.7. Розрахувати питому вагу номерів у готельному господарстві за видами (люкс, напівлюкс) у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.8. Розрахувати питому вагу житлової площі готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.9. Розрахувати питому вагу обслужених приїжджих до готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.10. Розрахувати частку іноземних громадян, що отримали готельні послуги:

- а) всього в Україні, в АР Крим, у кожній області, у кожному економічному районі;
- б) у міських поселеннях: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району;
- в) у сільській місцевості: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.11. Розрахувати частку загального часу перебування приїжджих у готелях (людино-днів) у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.12. Розрахувати частку загального часу перебування у готелях іноземних громадян (людино-днів):

- а) всього в Україні, в АР Крим, у кожній області, у кожному економічному районі;
- б) у міських поселеннях: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району;
- в) у сільській місцевості: України, АР Крим, кожної області, кожного економічного району.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.13. Розрахувати питому вагу доходів від експлуатації готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

1.14. Розрахувати питому вагу витрат від експлуатації готелів у міських поселеннях та у сільській місцевості:

- всього в Україні;
- в АР Крим та в кожній області;
- в кожному економічному районі.

Проаналізувати отримані дані, зробити висновки.

ЗАВДАННЯ 2

Визначити і проаналізувати середні показники у розрахунку на один готель щодо:

- а) всіх готелів України;
- б) готелів в АР Крим та областях України;
- в) готелів в економічних районах.

Методичні вказівки

До похідних аналітичних показників, що відображають середні дані у розрахунку на один готель доцільно віднести:

- 2.1. Середню місткість одного готелю.
- 2.2. Середню кількість номерів у готелі.
- 2.3. Середню житлову площу номерів готелю.
- 2.4. Середню кількість наданих готелем людино-діб.
- 2.5. Середню кількість наданих людино-діб іноземним громадянам.
- 2.6. Середні доходи готелю від експлуатації номерів.
- 2.7. Середні витрати готелю.
- 2.8. Середню чисельність працівників у готелях.

Цю групу аналітичних показників отримуємо шляхом ділення основних техніко-економічних показників готельного господарства України (поданих у табл. 1) на кількість готелів.

Алгоритми для визначення середніх показників у розрахунку на один готель будуть наступними:

$$2.1. \text{ Середня місткість одного готелю} = \frac{\text{Місткість готелів}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{кількість місць})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня місткість одного готелю} = \frac{2312}{37} = 62 \text{ місця}$$

$$2.2. \text{ Середня кількість номерів у готелі} = \frac{\text{Кількість номерів}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{одиниць})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня кількість номерів у готелі} = \frac{1155}{37} = 31 \text{ одиниця}$$

$$2.3. \text{ Середня житлова площа номерів готелю} = \frac{\text{Житлова площа номерів}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{м}^2)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня житлова площа номерів готелю} = \frac{17000}{37} = 459,5 \text{ м}^2$$

2.4. Середня кількість наданих готелем людино-днів =

$$\frac{\text{Загальний час перебування в готелях}}{\text{Кількість готелів}}$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня кількість наданих готелем людино-днів} = \frac{95397}{37} = 2578,3 \text{ людино-днів}$$

2.5. Середня кількість наданих людино-днів іноземним громадянам =

$$\frac{\text{Загальний час перебування в готелях іноземних громадян}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{людино-днів})$$

Наприклад, у Житомирській області:

Середня кількість наданих людино-днів іноземним громадянам =

$$\frac{4171}{37} = 113 \text{ людино-днів.}$$

2.6. Середні доходи готелю від експлуатації номерів =

$$\frac{\text{Доходи від експлуатації готелів}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{тис.грн.})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середні доходи готелю від експлуатації номерів} = \frac{21152}{55} = 684,58 \text{ тис.грн.}$$

2.7. Середні витрати готелю = $\frac{\text{Витрати готелів}}{\text{Кількість готелів}}$ тис.грн.

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середні витрати готелю} = \frac{2316}{37} = 62,59 \text{ тис.грн.}$$

2.8. Середня чисельність працівників у готелях =

$$\frac{\text{Чисельність працюючих у готелях}}{\text{Кількість готелів}} \quad (\text{осіб})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня чисельність працівників у готелях} = \frac{397}{37} = 11 \text{ осіб}$$

ЗАВДАННЯ 3

Розрахувати і проаналізувати показники, пов'язані з фінансовими результатами роботи готелів, стосовно:

- всіх готелів України;
- готелів в АР Крим та областях України;
- готелів в економічних районах.

Методичні вказівки

До похідних аналітичних показників, пов'язаних з фінансовими результатами роботи готелів, доцільно віднести:

- 3.1. Доходи від експлуатації готелів у розрахунку на одне готельне місце.
- 3.2. Доходи від експлуатації номерів у розрахунку на одну людино-добу наданих послуг.
- 3.3. Прибуток.
- 3.4. Прибуток у розрахунку на одне готельне місце.
- 3.5. Прибуток у розрахунку на одного працівника.
- 3.6. Прибуток у розрахунку на одиницю витрат.
- 3.7. Рентабельність.

Алгоритми для розрахунку показників, пов'язаних з фінансовими результатами роботи готелів, будуть наступними:

- 3.1. Доходи від експлуатації готелів у розрахунку на одне готельне місце =

$$\frac{\text{Доходи від експлуатації готелів}}{\text{Місткість готелів}} \quad (\text{тис.грн.})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Доходи від експлуатації готелів у розрахунку на одне готельне місце} = \frac{3983}{2312} = 1,72 \text{ тис.грн.}$$

- 3.2. Доходи від експлуатації номерів у розрахунку на одну людино-добу наданих послуг =

$$\frac{\text{Доходи від експлуатації готелів}}{\text{Загальний час перебування в готелях (людино-діб)}}$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Доходи від експлуатації номерів у розрахунку на одну людино-добу наданих послуг} = \frac{3983}{59761} = 0,042 \text{ тис.грн.}$$

- 3.3. Прибуток = Доходи-Витрати (тис.грн.)

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Прибуток} = 3983 - 2316 = 1667 \text{ тис.грн.}$$

- 3.4. Прибуток у розрахунку на одне готельне місце = $\frac{\text{Прибуток}}{\text{Місткість готелів}}$ (грн.)

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Прибуток у розрахунку на одне готельне місце} = \frac{1667}{2312} = 0,721 \text{ тис.грн.}$$

$$3.5. \text{ Прибуток у розрахунку на одного працівника} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Чисельність працівників}} \text{ (грн.)}$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Прибуток у розрахунку на одного працівника} = \frac{1667}{397} = 4,2 \text{ тис.грн.}$$

$$3.6. \text{ Прибуток у розрахунку на одиницю витрат} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Витрати}} \times 100 (\%)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Прибуток у розрахунку на одиницю витрат} = \frac{1667}{2316} \times 100 = 72,0\%$$

$$3.7. \text{ Рентабельність} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Дохід}} \times 100 (\%)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Рентабельність} = \frac{1667}{3983} \times 100 = 41,85\%$$

ЗАВДАННЯ 4

Розрахувати і проаналізувати показники, які характеризують готельні номери і рівень оснащення готелів основними фондами щодо:

- а) всіх готелів України;
- б) готелів в АР Крим та областях України;
- в) готелів в економічних районах.

Методичні вказівки

Якість готельних послуг – це комплексна характеристика, про яку до-
сить важко судити зі статистичної звітності. Окремими ознаками цієї якості
можуть бути показники, які характеризують готельні номери та рівень осна-
щення готелів основними фондами:

- 4.1. Середня кількість місць у номері.
- 4.2. Середня житлова площа номера.
- 4.3. Середня житлова площа в розрахунку на одне місце.
- 4.4. Питома вага номерів класу “люкс” та “напівлюкс” у загальній кількості номерів.

Алгоритми для розрахунку показників, що характеризують якість готе-
льних послуг, будуть наступними:

$$4.1. \text{ Середня кількість місць у номері} = \frac{\text{Місткість готелів}}{\text{Кількість номерів}} \quad (\text{місць})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня кількість місць у номері} = \frac{2312}{1155} = 2,0 \text{ місяця}$$

$$4.2. \text{ Середня житлова площа номера} = \frac{\text{Житлова площа номерів}}{\text{Кількість номерів}} \quad (\text{м}^2)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня житлова площа номера} = \frac{17000}{1155} = 14,72 \text{ м}^2$$

$$4.3. \text{ Середня житлова площа в розрахунку на одне місце} =$$

$$\frac{\text{Житлова площа номерів}}{\text{Місткість готелів}} \quad (\text{м}^2)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Середня житлова площа в розрахунку на одне місце} = \frac{17000}{2312} = 7,35 \text{ м}^2$$

$$4.4. \text{ Питома вага номерів класу "люкс"} =$$

$$\frac{\text{Кількість номерів класу "люкс"}}{\text{Загальна кількість номерів}} \times 100(\%)$$

$$\text{Питома вага номерів класу "напівлюкс"} =$$

$$\frac{\text{Кількість номерів класу "напівлюкс"}}{\text{Загальна кількість номерів}} \times 100 (\%)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Питома вага номерів класу "люкс"} = \frac{29}{1155} \times 100 = 2,51\%$$

$$\text{Питома вага номерів класу "напівлюкс"} = \frac{47}{1155} \times 100 = 4,07\%$$

ЗАВДАННЯ 5

Розрахувати і проаналізувати показники, пов'язані з персоналом готелів щодо:

- всіх готелів України;
- готелів в АР Крим та областях України;
- готелів в економічних районах.

Методичні вказівки

До похідних аналітичних показників, пов'язаних з персоналом готелів, доцільно віднести:

- 5.1. Кількість працівників готелів у розрахунку на одне місце.
- 5.2. Кількість працівників готелів у розрахунку на тисячу людино-днів.

Алгоритми для розрахунку цих показників будуть наступними:

- 5.1. Кількість працівників готелів у розрахунку на одне місце =

$$\frac{\text{Чисельність працівників готелів}}{\text{Місткість готелів}} \quad (\text{осіб})$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Кількість працівників готелів у розрахунку на одне місце} = \frac{397}{2312} = 0,17 \text{ особи}$$

- 5.2. Кількість працівників готелів у розрахунку на тисячу людино-днів =

$$\frac{\text{Чисельність працівників готелів}}{\text{Загальний час перебування в готелі (людин днів)}} \times 1000 \quad (\text{осіб})$$

Наприклад, у Житомирській області:

Кількість працівників готелів у розрахунку на тисячу людино-днів =

$$\frac{397}{95397} \times 1000 = 4,16 \text{ особи}$$

ЗАВДАННЯ 6

Розрахувати і проаналізувати показники, пов'язані з маркетинговою оцінкою забезпеченості готельними послугами:

- а) в Україні;
- б) в АР Крим та областях України;
- в) в економічних районах України.

Методичні вказівки

Похідні аналітичні показники забезпеченості регіонів готельними послугами утворюються шляхом ділення показників потенційної потужності готелів (кількість готелів, місткість готелів, кількість номерів, житлова площа номерів) на чисельність населення держави, області або певного економічного району. До таких показників відносять:

- 6.1. Середню кількість готелів в Україні та в економічних регіонах України на 1 млн. жителів.
- 6.2. Середню кількість готелів в АР Крим та областях України у розрахунку на 1000 жителів.

6.3. Житлову площу готелів у розрахунку на 1000 жителів.

6.4. Кількість готельних місць у розрахунку на 1000 жителів.

6.5. Кількість готельних номерів у розрахунку на 1000 жителів.

Алгоритми для розрахунку показників забезпеченості готельними послугами будуть наступними:

6.1. Середня кількість готелів в Україні в розрахунку на 1 млн. жителів =

$$\frac{\text{Кількість готелів}}{\text{Чисельність населення}} \times 1000000 \text{ (готелів)}$$

Середня кількість готелів в економічному районі України в розрахунку на 1 млн. жителів =

$$\frac{\text{Кількість готелів в економічному районі}}{\text{Чисельність населення в економічному районі}} \times 1000000 \text{ (готелів)}$$

Наприклад, середня кількість готелів в Україні у розрахунку на 1 млн. жи-

$$\text{телів} = \frac{1308}{48672800} \times 1000000 = 26,87 \approx 29 \text{ готелів}$$

6.2. Середня кількість готелів в АР Крим та областях України у розрахунку на 1000 жителів =

$$\frac{\text{Кількість готелів в АР Крим (області України)}}{\text{Чисельність населення в АР Крим (області України)}} \times 1000 \text{ готелів}$$

Наприклад, середня кількість готелів в Житомирській області у розрахунку

$$\text{на 1000 жителів} = \frac{37}{1398500} \times 1000 = 0,0265 \text{ готелів}$$

6.3. Житлова площа готелів у розрахунку на 1000 жителів =

$$\frac{\text{Житлова площа готелів}}{\text{Чисельність населення}} \times 1000 \text{ (м}^2\text{)}$$

Наприклад, житлова площа готелів в Житомирській області у розрахунку

$$\text{на 1000 жителів} = \frac{17000}{1398500} \times 1000 = 12,156 \text{ м}^2$$

6.4. Кількість готельних місць у розрахунку на 1000 жителів =

$$\frac{\text{Місткість готелів}}{\text{Чисельність населення}} \times 1000 \text{ місць}$$

Наприклад, у Житомирській області:

Кількість готельних місць у розрахунку на 1000 жителів =

$$\frac{2312}{1398500} \times 1000 = 1,65 \text{ місць}$$

Нормативним показником забезпеченості готелями вважається 10 готельних місць на 1000 жителів. Для порівняння: у Москві – 9,3 готельних місць на 1000 жителів, у Санкт-Петербурзі – 6,4, у Парижі – 38,4, у Відні – 25,6.

6.5. Кількість готельних номерів у розрахунку на 1000 жителів =

$$6.6. \frac{\text{Кількість номерів}}{\text{Чисельність населення}} \times 1000 \text{ (одиниць)}$$

Наприклад, у Житомирській області:

Кількість готельних номерів у розрахунку на 1000 жителів =

$$\frac{1155}{1398500} \times 1000 = 0,8 \text{ номерів}$$

ЗАВДАННЯ 7

Розрахувати і проаналізувати завантаженість готелів:

- в Україні;
- в АР Крим та областях України;
- в економічних районах України.

Методичні вказівки

Завантаженість готелів (або коефіцієнт використання місткості готелів) характеризує рівень використання готельних ресурсів для фактичного надання готельних послуг.

Алгоритм розрахунку завантаженості готелів наступний. Ділення загального часу перебування у готелі за рік людино-днів на кількість днів у році дає середню кількість зайнятих місць, подальше ділення останньої на загальну кількість місць дозволяє отримати частку зайнятих місць, тобто рівень їх корисного використання. Таким чином:

$$\text{Завантаженість готелю} = \frac{\text{Загальний час перебування в готелі (людино - днів)}}{365 \times \text{Місткість готелю}} \times 100 (\%)$$

Наприклад, у Житомирській області:

$$\text{Завантаженість готелю} = \frac{95397}{365 \times 2312} \times 100 = 11,3\%$$

ЗАВДАННЯ 8

Здійснити загальну оцінку перспективності готельного господарства в економічних районах України за допомогою індексів інвестиційної привабливості готельної діяльності.

Методичні вказівки

Для оцінки інвестиційної привабливості готельної справи у економічних районах України використовують наступні показники:

- 1) індекс кількості готельних місць (I_k);
- 2) індекс завантаженості готелів (I_z);
- 3) індекс прибутковості готелів (I_n).

Як інтегрований показник маркетингової оцінки інвестиційної привабливості у готельній сфері використовується індекс інвестиційної привабливості (I_{in}).

Індекс кількості готельних місць (I_k) для кожного економічного району – це співвідношення фактичної і розрахункової кількості місць у готелях:

$$I_{ki} = \frac{Y_{\phi i}}{Y_{xi}}, \quad (1)$$

- де I_{ki} – індекс кількості готельних місць в i -му економічному районі;
 $Y_{\phi i}$ – фактична кількість готельних місць в i -му економічному районі;
 Y_{xi} – розрахункова кількість готельних місць в i -му економічному районі.

Використаємо припущення, що розрахункова кількість готельних місць в i -тому економічному районі (Y_{xi}) є добутком чисельності населення цього району в тисячах осіб ($Ч_i$) і середньої для всіх районів кількості готельних місць в розрахунку на 1000 жителів (C).

$$C = \frac{\text{Кількість готельних місць в економічних районах України}}{\text{Кількість економічних районів}} \div 1000.$$

Таким чином,

$$I_{ki} = \frac{Y_{\phi i}}{Ч_i} C.$$

Індекс кількості готельних місць відображає “притягувальну силу” окремих економічних районів, що уже сформувалася у минулому, виходячи з комплексу виробничих, культурних, адміністративних та інших факторів.

Якщо $I_k > 1$, то привабливість економічного району більша, а при $I_k < 1$ – менша, ніж можна сподіватися, виходячи із загальних для України закономірностей.

Індекс завантаженості готелів для всіх економічних районів України обчислюється за формулою:

$$I_{zi} = \frac{З_i}{\bar{З}}, \quad (2)$$

- де I_{zi} – індекс завантаженості готелів в i -му економічному районі;
 $З_i$ – рівень завантаженості готелів в i -му економічному районі. %;
 $\bar{З}$ – середній рівень завантаженості готелів України. %.

Числові значення показників Z_i та Z можна використати із завдання 7.

Слід звернути увагу на те, що індекси кількості місць і завантаженості взаємно доповнюють один одного. Готельних місць у економічному районі може бути багато, але їх завантаженість низька, або, навпаки, внаслідок недостатньої кількості місць спостерігається їх висока завантаженість.

Розрахунок *індексу прибутковості* готельної діяльності в окремих економічних районах здійснюється за формулою:

$$I_{pi} = \frac{\Pi_{mi}}{\bar{\Pi}_m}, \quad (3)$$

- де I_{pi} – індекс прибутковості готелів і-го економічного району;
 Π_{mi} – прибуток у розрахунку на одне готельне місце в і-му економічному районі, грн.;
 $\bar{\Pi}_m$ – середній прибуток у розрахунку на одне готельне місце в Україні, грн.

Індекс інвестиційної привабливості готельної діяльності розраховується за формулою:

$$I_{ini} = \sqrt[3]{I_{ki} \times I_{zi} \times I_{pi}}, \quad (4)$$

- де I_{ini} – індекс інвестиційної привабливості готельної діяльності в і-му економічному районі;
 I_{ki} – індекс кількості готельних місць в і-му економічному районі;
 I_{zi} – індекс завантаженості готелів в і-му економічному районі;
 I_{pi} – індекс прибутковості готелів і-го економічного району.

При $I_{in} > 1$ маркетингові можливості у готельній сфері економічного району є кращими, при $I_{in} < 1$ – навпаки.

Результати розрахованих індексів інвестиційної привабливості готельної діяльності в окремих економічних районах України представити у вигляді наступної таблиці.

Розрахунок індексів інвестиційної привабливості готельної діяльності в містах України

Економічний район.	Кількість готельних місць у розрахунку на 1000 жителів	Індекс кількості місць, I_k	Завантаженість готелів, %	Індекс завантаженості готелів, I_z	Прибуток у розрахунку на одне готельне місце, грн.	Індекс прибутковості, I_p	Індекс інвестиційної привабливості, I_{in}
1	2	3	4	5	6	7	8
Причорноморський							
Карпатський							
Західнополіський							
Центрально-Український							

1	2	3	4	5	6	7	8
Північно-Східний							
Придніпровський							
Подільський							
Донецький							
Центрально-Поліський							
Середнє значення							

Розрахунки індексів здійснювати з точністю до однієї тисячної (наприклад, 3,210). На підставі здійснених розрахунків зробити порівняльний аналіз інвестиційної привабливості готельної діяльності в різних економічних районах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маркова В. Д. Маркетинг услуг. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 128с.
2. Песоцкая Е. В. Маркетинг услуг. – СПб.: Питер, 2000. – 160с.
3. Скибінський С.В., Іванова Л.О., Моргун О.Ф. Маркетинг готельних послуг. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2000. – 246с.
4. Ткаченко Х.В. Маркетинг послуг: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 192с.
5. Уніфіковані технології готельних послуг: Навчальний посібник / За ред. проф. В.К. Федоренка, Л.Г. Лук'янова, Т.Т. Дорошенко, І.Н. Мініч. – К.: Вища школа, 2001. – 237с.

Підписано до друку 27.11.03 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі.

1,5 др. арк. 1,49 ум. др. арк. 0,98 облік. видавн. арк.

Тираж 150 прим. Зам. 576.